

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõtte ettepanekute kohta võtta vastu nõukogu otsused broneeringuinfo edastamist ja töötlemist käsitleva Kanada ja Euroopa Liidu vahelise lepingu sõlmimise ja allkirjastamise kohta

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 51/06)

I. Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteerimine

1. 19. juulil 2013 võttis Euroopa Komisjon vastu ettepanekud võtta vastu nõukogu otsused broneeringuinfo edastamist ja töötlemist käsitleva Kanada ja Euroopa Liidu vahelise lepingu sõlmimise ja allkirjastamise kohta⁽¹⁾ (edaspidi „ettepanekud“), mis sisaldavad Kanada ja Euroopa Liidu vahelise kavandatud lepingu (edaspidi „leping“) teksti. Ettepanekud saadeti Euroopa andmekaitseinspektorile 23. juulil 2013.

2. Euroopa andmekaitseinspektoril oli võimalus anda nõu ka enne ettepanekute vastuvõtmist. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel nimetatud varasema konsulteerimise üle. Kuna see toimus aga pärast läbirääkimiste lõpetamist, ei olnud võimalik Euroopa andmekaitseinspektori panust arvesse võtta. Käesolevas arvamuses tuginetakse sel korral esitatud märkustele.

II. Üldised märkused

3. Nagu varem on märgitud,⁽²⁾ kahtleb Euroopa andmekaitseinspektor broneeringuinfo süsteemide ja broneeringuinfo massilise kolmandatele riikidele edastamise vajalikkuses ja proportsionaalsuses. ELi põhiõiguste harta ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni alusel nõutakse põhiõiguste, sealhulgas eraelu austamise ja isikandmete kaitse õiguse igasuguse piiramise korral mõlema tingimuse täitmist⁽³⁾. Kohtupraktika kohaselt ei tohiks asjakohaseks ja piisavaks pidada üksnes põhjuseid,

⁽¹⁾ COM(2013) 529 (final).

⁽²⁾ Vt Euroopa andmekaitseinspektori 9. detsembri 2011. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahelise lepingu (milles käsitletakse broneeringuinfo kasutamist ja selle edastamist USA Sisejulgeolekuministeeriumile) sõlmimise kohta, ELT C 35, 9.2.2012, lk 16; 15. juuli 2011. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile) sõlmimise kohta, ELT C 322, 23.12.2011, lk 1; Euroopa andmekaitseinspektori 25. märtsi 2011. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriakide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks; 19. oktoobri 2010. aasta aramus broneeringuinfo kolmandatele riikidele edastamist käsitleva üldise lähenemisviisi kohta; 20. detsembri 2007. aasta aramus, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu raamotsus broneeringuinfo kasutamise kohta õiguskaitse eesmärkidel, ELT C 110, 1.5.2008, lk 1; 15. juuni 2005. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vahelise kokkuleppe sõlmimise kohta seoses andmete töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta (Advance Passenger Information – API) ning lennureisijate registreid (Passenger Name Record – PNR), ELT C 218, 6.9.2005, lk 6 (kõik kättesaadavad aadressil <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/bypass/Consultation/OpinionsC>). Vt ka artikli 29 töörihma arvamused broneeringuinfo kohta, mis on kättesaadavad aadressil http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/index_en.htm#data_transfers

⁽³⁾ Vt Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT C 83, 30.3.2010, lk 389) artiklid 7 ja 8 ning artikli 52 lõige 1 ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (ETS nr 5, Euroopa Nõukogu, 4.11.1950) artikkel 8.

mille ametivõimud esitavad selliste piirangute õigustamiseks, ⁽¹⁾ vaid samuti tuleb tõendada, et muid vähem sekkuvaid meetodeid ei ole võimalik kasutada ⁽²⁾. Euroopa andmekaitseinspektorile ei ole seni esitatud veenvaid tõendeid kahtlust mitte äratavate reisijate andmete massilise ja tavapärase töötlemise vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta õiguskaitse eesmärkidel.

4. Sellest hoolimata tunnustab Euroopa andmekaitseinspektor lepingus sätestatud andmekaitsemeetmeid, kuigi ta tunneb kahetsust asjaolu üle, et võrreldes Kanadaga sõlmitud eelmise broneeringuinfo lepinguga on säilitamisperioodi pikendatud.

5. Ühtlasi tunneb Euroopa andmekaitseinspektor heameelt komisjoni järelevalve- ja õiguskaitsealaste jõupingutuste üle olukorras, kus lepingu laadiga kaasnevad teatavad piirangud. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb aga muret kohtuliku läbivaatamise piiratuse ning asjaolu üle, et mõnel juhul võib halduskaitset pakkuda siseriiklik ametiasutus, kes ei ole sõltumatu. Samuti kahtleb ta rakenduslepingu sobilikkuses andmesubjektidele piisavate ja tõhusate õiguste tagamisel.

6. Lepinguga reguleeritakse ELi lennuettevõtjate ja teiste EList väljuvaid lende korraldavate lennuettevõtjate edastatud broneeringuinfo kasutamine „Kanada pädeva asutuse” poolt ⁽³⁾. Euroopa andmekaitseinspektor soovib nõuda kinnitust selle kohta, et ükski teine Kanada ametiasutus ei saa otsest juurdepääsu kõnealuste lennuettevõtjate esitatud broneeringuinfole ega võimalust seda taotleda ning hoida seeläbi kõrvale lepingu täitmisest.

IV. Järeldused

47. Nagu eelnevalt märgitud, seab Euroopa andmekaitseinspektor kahtluse alla broneeringuinfo süsteemide ja broneeringuinfo massilise kolmandatele riikidele edastamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse. Ühtlasi kahtleb ta õigusliku aluse valikus ning soovib võtta ettepanekute aluseks ELi toimimise lepingu artikli 16 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 5 ja lõike 6 punktiga a.

48. Samuti tunneb Euroopa andmekaitseinspektor muret seoses sõltumatu halduskaitse ja täieliku õiguskaitse piiratud kättesaadavusega ELi kodanikele, kes ei viibi Kanadas, ning kahtleb rakenduslepingu sobilikkuses sellise kaitse saavutamiseks. Ühtlasi soovib ta nõuda kinnitust selle kohta, et ükski teine Kanada ametiasutus ei saa otsest juurdepääsu lepinguga hõlmatud lennuettevõtjate esitatud broneeringuinfole ega võimalust seda taotleda.

49. Seoses lepingu erisätetega tunnustab Euroopa andmekaitseinspektor hõlmatud andmekaitsemeetmeid. Lepinguga tuleks aga

- täielikult välja jätta tundlike andmete töötlemine;
- ette näha andmete kustutamine või anonüümseks muutmine kohe pärast analüüsi ja kõige hiljem 30 päeva pärast nende saamist ning igal juhul lühendada ja põhjendada kavandatud säilitamisperioodi, mida on Kanadaga sõlmitud eelmise broneeringuinfo lepinguga võrreldes pikendatud;
- piirata töödeldava broneeringuinfo kateegooriaid;
- sõnaselgelt märkida, et üldist järelevalvet teostab sõltumatu asutus.

50. Peale selle soovib Euroopa andmekaitseinspektor lepingus või sellele lisatud dokumentides

- veelgi piirata ja selgitada põhimõtteid, millega on määratletud lepingu eesmärgid;
- selgitada, mis liiki nn seaduslik diskrimineerimine võib olla võimalik;

⁽¹⁾ Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 4. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas S. ja Marper vs. Ühendkuningriik.

⁽²⁾ Vt Euroopa Kohtu 9. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-92/09: Volker ja Markus Schecke GbR vs. Land Hessen ja otsus kohtuasjas C-93/09: Eifert vs. Land Hessen ja Bundesansalt für Landwirtschaft und Ernährung.

⁽³⁾ Vt ettepanekute seletuskiri ja lepingu artikli 3 lõige 1.

- näha ette kohustus teavitada Euroopa Komisjoni ja andmekaitseasutusi andmetega seotud rikkumistest;
- täiendada läbipaistvust käsitlevaid sätteid;
- laiendada keeldu teha otsuseid üksnes automaatse töötlemise põhjal kõikidele lepingukohastele otsustele, mis reisijaid mõjutavad;
- täpsustada, millistele ametiasutustele Kanadas võib broneeringuinfot edasi saata, lisades õigusasutuse eelneva loa või otsese ohu olemasolu nõude, nähes ette kohustuse lisada muude andmeid saavate riikide või ametiasutustega sõlmitavatesse kokkulepetesse või korraldustesse piisavad andmekaitsemeetmed ning teavitada neist Euroopa Komisjoni ja ELi andmekaitseasutusi;
- nimetada asjakohased ametiasutused ja kehtestada heidutavad karistused lepingu täitmata jätmise eest;
- täpsustada, milliseid mehhanisme saavad kasutada isikud, kes ei ela Kanadas, et taotleda kohtulikku läbivaatamist Kanada õiguse alusel;
- selgitada, kas õigust kohtulikule läbivaatamisele saab teostada ka juhul, kui asjaomast isikut ei ole vastavast otsusest või meetmest teavitatud, eelkõige kui rikutakse lepingu muid sätteid kui need, mis on seotud juurdepääsu ja parandamise / märkuste lisamisega;
- täpsustada, millisele muule õiguskaitsevahendile, „millega võib kaasneda hüvitise saamine“, on viidatud artikli 14 lõikes 2;
- täpsustada lepingu rakendamise läbivaatamise sagedus ja selle sisu (mis peaks hõlmama lepingu vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamist) ning sõnaselgelt lisada ELi-poolsete läbivaatamise teostajate hulka ELi andmekaitseasutused.

Brüssel, 30. september 2013

Euroopa Andmekaitseinspektor
Peter HUSTINX
